



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 399/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou doc. JUDr. Lilou Bronislavou Pavelkovou, PhD., Jesenského 12, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B5-60C/83/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

- Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B5-60C/83/2021. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznal jej náhradu trov právneho zastúpenia.
- Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a predloženého súdneho spisu vyplýva, že žalobou pôvodne podanou 22. októbra 2021 na Okresnom súde Bratislava V sa sťažovateľka domáha vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov.
- Ku dňu podania ústavnej sťažnosti sťažovateľky mestský súd (ako súd prvej inštancie od 1. júna 2023) vo veci nerozhodol.

II. Argumentácia sťažovateľky

4. Podanie ústavnej sťažnosti po chronologickom zhrnutí postupu mestského súdu (pôvodne okresného súdu) vo veci odôvodňuje sťažovateľka tým, že napadnuté konanie trvá takmer 3 roky a za tento čas nebolo rozhodnuté. Nejde pritom o skutkovo ani právne osobitú vec, dokazovanie je takmer skončené. Vec komplikuje momentálne hlavne nečinnosť mestského súdu, keďže dĺžka rozhodovania ovplyvňuje cenu vyplácaného podielu na nehnuteľnosti. Ceny nehnuteľností v poslednom období klesajú a stúpajú, a tak sa už vypracované znalecké posudky môžu stranám javiť ako neaktuálne.

5. Sťažovateľka využila aj inštitút sťažnosti predsedníčke mestského súdu na prietahy v konaní, ktorá ju vyhodnotila ako nedôvodnú, keďže z obsahu súdneho spisu vyplynulo, že mestský súd konal plynule a bez zbytočných prietahov.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru prietahovým postupom mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v spore o ňou podanej žalobe, o ktorej nebolo rozhodnuté ani po takmer troch rokoch od jej podania.

7. Ústavný súd poznamenáva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd) na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje judikatúru a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018).

8. Vo svojej rozhodovacej činnosti ústavný súd konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 76/03, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017). Samotným prerokovaním veci na všeobecnom súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

9. Ústavný súd sa zameril na preskúmanie opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľky so zreteľom na svoju doterajšiu rozhodovaciu prax. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd) ústavný súd už v minulosti odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

10. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoj už opakovane judikovaný právny názor, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 35/01, III. ÚS 103/05).

11. Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky. Z ústavnej sťažnosti a predloženého súdneho spisu vyplýva, že vec sťažovateľky mestskému súdu (pôvodne okresnému súdu) napadla 22. októbra 2021. Mestský súd následne pokračoval v procesných úkonoch súvisiacich s výmenou vyjadrení strán sporu (tzv. replika a duplika). Prvé pojednávanie vo veci bolo určené na 6. december 2022 a neskôr zmenené na 8. december 2022. Právna zástupkyňa sťažovateľky z dôvodu kolízie súdnych pojednávanií požiadala o jeho odročenie, v čom jej súd vyhovel a nový termín pojednávania určil na 31. január 2023. Na predmetnom pojednávanií sa súd pokúsil o zmierenie strán sporu a dosiahnutie mimosúdnej dohody. Na tento účel aj odročil pojednávanie na 30. máj 2023 s tým, že právny zástupca sťažovateľky (ktorá sa pojednávania osobne nezúčastnila) bude po porade so sťažovateľkou kontaktovať právneho zástupcu druhej strany s konkrétnym návrhom mimosúdnej dohody. Na pojednávanií konanom 30. mája 2023 sťažovateľka navrhla, že si byt, ktorý je predmetom napadnutého konania (a ktorý dosiaľ žiadna zo sporových strán nechcela), ponechá a žalovaného (bývalého manžela) z neho vyplatí. Ďalšie pojednávanie vo veci mestský súd určil na 11. júl 2023 a pristúpil k zisťovaniu stavu bankového účtu žalovaného do právoplatnosti rozhodnutia o rozvode. V dôsledku zdravotných dôvodov na strane zákonnej sudkyne bolo pojednávanie určené na 11. júl 2023 zrušené a 25. októbra 2023 bola vec sťažovateľky pridelená novej zákonnej sudkyňi. V marci 2024 bola mestskému súdu doručená odpoveď peňažného ústavu o stave bankového účtu žalovaného. Podaním zo 14. marca 2024 požiadal mestský súd o súčinnosť bývalého zamestnávateľa žalovaného, a to poskytnutím informácie o bankovom účte žalovaného, na ktorý mu poukazoval mzdu. Po doručení odpovede podaním z 21. júna 2024 vyzval mestský súd peňažný ústav o informácie týkajúce sa uvedenia stavu bankových účtov žalovaného do právoplatnosti rozhodnutia o rozvode.

12. Ku dňu predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti trvá napadnuté konanie pred mestským súdom (pôvodne okresným súdom) 2 roky a 10 mesiacov. Mestskému súdu je možné vytknúť určitú nečinnosť v období od zrušenia ostatne nariadeného pojednávania, teda od júla 2023 do októbra 2023, spojenú aj so skutočnosťou, že s účinnosťou od 1. júna 2023 vstúpili do platnosti viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. nová súdna mapa), na ktorú poukazuje aj sťažovateľka v ústavnej sťažnosti. Ani postup mestského súdu pri zisťovaní stavu bankových účtov žalovaného nie je úplne optimálny. Avšak aj s poukazom na to, že doterajší priebeh napadnutého konania (hlavne v ostatnom období) nebol celkom bez priet'ahov, podľa názoru ústavného súdu momentálna dĺžka trvania napadnutého konania mestského súdu je stále v rámci ústavnej akceptovateľnosti, a preto nedošlo k takej intenzite zásahu do práv sťažovateľky zo strany mestského súdu, ktorá by zodpovedala ústavne relevantnému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva

na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K uvedenému záveru ústavný súd dospel aj s prihliadnutím na rozhodovaciu prax a judikatúru ESĽP v obdobných veciach, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

13. V súhrne s doterajším priebehom napadnutého konania však ústavný súd zároveň pripomína, že prípadná následná nečinnosť mestského súdu alebo jeho prípadná následná neefektívna, resp. nesústreďená činnosť by mohla založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných prietahov, čo by mohlo mať za následok vyslovenie porušenia práv sťažovateľky ústavným súdom. V takom prípade by toto rozhodnutie nebolo prekážkou prípustnosti opätovného konania pred ústavným súdom a rozhodovania vo veci samej, čo však neplatí pre alternatívu unáhylene opakovaného podania ústavnej sťažnosti.

14. Z uvedených dôvodov, vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

15. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2024

Libor Duľa
predseda senátu